

Mreža za prostor – informator za nevladne organizacije in lokalne pobude na področju urejanja prostora

V tokratnem informatorju si lahko preberete:

- koristne informacije o Upravni inšpekciji
- kako opredeljujemo funkcionalno regijo, metropolo in metropolitansko regijo
- poziv za zbiranje podpore Predlogom za razvoj nevladnih organizacij med leti 2011 in 2015
- odprte javne razgrnitve državnih in občinskih prostorskih načrto
- pravno svetovanje za nevladne organizacije in lokalne pobude s področja urejanja prostora

Kaj je dobro vedeti o Upravni inšpekciji?

Pogosto pri upravnih zadevah, s katerimi imamo opravka naletimo na nepravilnosti, tako v smislu neodzivnosti upravnega organa, neprimernega odnosa uradnikov, kakor tudi drugih manjših nepravilnosti, ki pa ni so vsebinske narave. Namreč vsebinske nepravilnosti v zadevi lahko upravičenci uveljavljajo v okviru pritožb zoper same odločbe. Za ostale okoliščine, ki pogosto vzbujajo nezadovoljstvo pri uporabnikih pa je morda pristojno mesto Upravna inšpekcija.

Upravna inšpekcija je del [Inšpektorata za javno upravo](#), ki je bil ustanovljen leta 2009 in domuje pri Ministrstvu za javno upravo. Upravna inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem Zakona o splošnem upravnem postopku (neuradno prečiščeno besedilo najdete na [spletni strani Ministrstva za javno upravo](#)), Uredbe o upravnem poslovanju (neuradno prečiščeno besedilo najdete na spletni strani [Ministrstva za javno upravo](#) in Zakona o dostopu do informacij javnega značaja.

Prav z zadnjimi spremembami in dopolnitvami Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list S št. 8/2010), ki veljajo od 20.2.2010, so se umestila v zakon dodatna določila v zvezi z izvajanjem inšpekcijskega nadzora, upravna inšpekcija pa je dobila večje pristojnosti. Predvsem zakon določa, da upravna inšpekcija opravlja nadzor nad izvajanjem tega zakona in tudi drugih zakonov, ki urejajo upravni postopek. Namreč nekateri posebni zakoni urejajo upravni postopek nekoliko drugače kot Zakon o splošnem upravnem postopku.

Upravni inšpektor ima pravico vstopa v prostore organa in do vpogleda v dokumentacijo, ki se nanaša na upravne postopke in upravno poslovanje, vključno s tajnimi podatki, poslovnimi skrivnostmi, davčnimi tajnostmi in drugimi varovanimi podatki. Pri opravljanju nadzora lahko odredi, da se nezakonitosti odpravijo v določenem roku. Upravni inšpektor lahko ugotavlja:

- kršitve pravil upravnega postopka, ki imajo za posledico očitno prikrajšanje javnega interesa, pravic oziroma pravnih koristi strank, ali druge ponavljajoče se kršitve pravil upravnega postopka, ki niso odpravljene v določenem roku – inšpektor lahko odredi, da se uradna oseba ponovno udeleži usposabljanja za vodenje in odločanje v postopku (pritožba ne zadrži izvršitve) lahko pa predlaga tudi uvedbo disciplinskega postopka zoper uradno osebo - kršiteljico;
- ali upravni postopek vodi ali v njem odloča oseba, ki ne izpolnjuje pogojev po tem zakonu – inšpektor lahko odredi predstojniku organa, da taka oseba takoj preneha z vodenjem postopka oziroma odločanjem v upravnih zadevah, predstojnik pa mora zagotoviti (pritožba ne zadrži izvršitve);
- ali nosilec javnih pooblastil ne izvaja javnih pooblastil ali jih izvaja nestrokovno, nevestno ali malomarno – inšpektor lahko predlaga pristojnemu organu, da začne postopek odvzema javnih pooblastil.

Če se pri upravnem nadzoru ugotovi, da ima dejanje uradne ali druge osebe v konkretni upravni zadevi znake kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, mora upravni inšpektor to naznaniti pristojnemu organu oziroma vložiti kazensko ovadbo. Upravni inšpektor o

ugotovitvah nadzora napiše zapisnik, v katerem lahko predstojniku organa odredi, da v določenem roku odpravi nezakolitosti oziroma izvede druge ukrepe. O ugotovitvah se prijavitelja obvesti, če ta to zahteva.

Ministrstvo, pristojno za javno upravo enkrat letno poroča vladi o ugotovitvah pri nadzoru. Letna poročila so dostopna na spletni strani Inšpektorata za javno upravo, kjer so objavljena tudi razna stališča. Pomembno je [stališče inšpektorata](#) glede problematike izvajanja določb 18. člena Uredbe o upravnem poslovanju in 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru. Namreč 18. člen Uredbe o upravnem poslovanju v 18. členu določa, da mora upravni organ v roku 15 dni odgovoriti na vsak dopis, ki ga prejme, če je naslov pošiljatelja iz njega razviden in če pismo ni šikanoznega značaja (velja tudi za dopise, ki jih organ prejme po elektronski poti preko svojega portala). Določba 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ki je krovni predpis za delovanje inšpekcij) pa zavezuje inšpektorje, da prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti obravnavajo, v primeru zahteve s strani vlagatelja pa morajo tega tudi obvestiti o svojih ukrepih. Vendar pa zakon ne določa roka, v katerem mora inšpektorat to storiti. Mnenje Inšpekcije za javno upravo je, da bi v tem primeru posamezen inšpektorat moral upoštevati določilo 18. člena Uredbe o upravnem poslovanju.

Strokovni izrazi

Funkcionalna regija

je območje z opredeljenim središčem, ki ga zaznamuje visoka frekvenca notranjih regionalnih gospodarskih interakcij, kot so delovne migracije, regionalna trgovina dobrin in storitev ali nakupovanje.

V nasprotju s formalnimi regijami, kakršne so npr. administrativne regije, ki imajo bolj ali manj stabilne in jasno določene meje, je prostorski obseg funkcionalnih regij opredeljen mehko ter se neprestano spreminja. Čeprav obstajajo številne vrste gospodarskih in drugih interakcij praksa držav kaže, da so podatki o dnevni migracijah dober približek za določitev obsega funkcionalnih regij.

Pojem funkcionalne regije se v veliki meri prekriva s pojmi kot so širše mestno območje, urbano območje, funkcionalno urbano območje in tudi metropolitanska regija. Povsem ustrezen prevod v angleščino je *functional region*, vendar pa je glede na različne kontekste in kulture tudi v angleščini zelo blizu pojmom *functional urban area*, *larger urban zone*, *functional urban region*, *urban area*, v Združenih državah Amerike pa tudi *metropolitan area*.

Metropola

je veliko mesto ali urbano območje, ki je pomembno gospodarsko, politično in kulturno središče države ali regije in pomembno vozlišče v mednarodnih povezavah in globalnem omrežju mest.

V različnih državah in kulturnih okoljih ima pojem metropole lahko precej različne pomene, vendar pa se skoraj povsod nanaša na zelo velika in pomembna mesta. Pri tem se v Evropi največkrat za spodnjo mejo velikosti razume pol milijona prebivalcev urbane aglomeracije, v Združenih državah Amerika in v Aziji pa je večkrat meja en milijon prebivalcev. Pri tem pa tudi velika mesta, ki so del večjih urbanih aglomeracij, a niso njeno jedro, praviloma niso samostojne metropole. Kot druga ključna značilnost metropol se praviloma razume tudi neposredna prometna, gospodarska, politična ali npr. komunikacijska povezanost v globalno omrežje mest. Angleški prevod besede je *metropolis*, pridevnik, ki se nanaša na metropolo pa je *metropolitan*, ki se ga v slovenščino težko prevaja drugače kot metropolitanski.

Metropolitanska regija

je močno urbanizirano območje okoli metropole, s šibko politično in upravno organiziranostjo, vendar z razmeroma močno funkcionalno povezanostjo, skupnim tržiščem, trgom delovne sile, medijskim trgom in skupno infrastrukturo.

V urejanju prostora se metropole praviloma obravnava v povezavi z metropolitanskimi regijami. Za metropolitanske regije je značilna hibridna in prepletena prostorska struktura, močno odvisna od prometne in komunikacijske infrastrukture, kjer nekateri kraji v sami metropolitanski regiji prevzemajo vlogo vozlišč, medtem ko ostaja večina ostalih po svojem značaju pretežno lokalnih. Med značilnimi lastnostmi metropolitanskih regij sta njihova povezanost navzven, v globalno omrežje mest, in hkratna notranja izključevalnost in izrazita razslojenost med območji znotraj regije. Posamezna metropolitanska regija lahko sodeluje v različnih omrežjih, s čimer se glede na vrsto in dinamiko omrežja spreminja tudi njena širša vloga in vpliv. Značilne funkcije metropolitanskih regij so letališča, pristanišča, sedeži multinacionalnih korporacij, univerze ipd. Metropolitanska regija je prevod angleške besede *metropolitan region*. V nekaterih primerih je ustrezen prevod tudi *metropolitan area*, ki pa se npr. v Združenih državah nanaša bolj na funkcionalno regijo.

Poziv

Zbiranje podpore Predlogom za razvoj nevladnih organizacij med leti 2011 in 2015

CNVOS je po zgledu kampanje Plan C izpred treh let tudi pred tokratnimi volitvami pripravil skupno nevladniško pobudo Za razvoj NVO. Na podlagi analiz, dodatnih predlogov, ki so jim jih posredovale NVO, in posveta, ki je bil 6. 12. 2011, so na CNVOS-u oblikovali Predlog ključnih državnih ukrepov na področju krepitve nevladnih organizacij v obdobju 2011 – 2015.

Pobudi se pridružite tako, da na naslov volitve2011@cnavos.si pošljete besedilo "Podpisujemo Predlog ključnih državnih ukrepov na področju krepitve nevladnih organizacij v obdobju 2011 – 2015." in dodate ime odgovorne osebe organizacije. Podpise zbirajo do četrta, 22. 12. 2011.

[Več ...](#)

Javne objave

Ministrstvo za okolje in prostor – [osnutek Nacionalnega stanovanjskega programa za obdobje 2012-2021](#) je v javni razpravi do 23.12.2011. Mreža za prostor je predlagala podaljšanje roka do konca januarja 2012, vendar na pobudo še nismo dobili odgovora, zato ostaja zaenkrat v veljavi zapisani rok javne razprave.

Ministrstvo za okolje in prostor - [pobuda DPN za novo elektrificirano progo Ljubljana – Kranj – Jesenice - državna meja z navezavo na letališče Jožeta Pučnika Ljubljana](#) (od 25.11.2011 do 30.12.2011) je objavljena od 25.11.2011 do 30.12.2011 v digitalni obliki na [spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor](#).

Služba Vlade RS za podnebne spremembe – še vedno je v teku javna razprava na [predlog strategije prehoda Slovenije v nizkoogljično družbo do leta 2050](#), ki poteka do konca februarja 2012

Občina Cerknica – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje RA 21S na Rakeku](#) poteka od 5.12.2011 do 12.1.2012 v prostorih Občine Cerknica, Cesta 4. maja 53, Cerknica. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo predloge in pripombe.

Občina Ivančna Gorica – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka Občinskega prostorskega načrta Občine Ivančna Gorica](#) poteka od 5.12.2011 do 10.1.2012 na sedežu in na spletni strani Občine Ivančna Gorica. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo pripombe in predloge.

Občina Ljubljana – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu 133 Moste – Selo in 313 Zaloška \(Grablovičeva – Kajuhova\) del in okoljsko poročilo](#) od 19.12.2011 do 19.1.2012 v prostorih Oddelka za urejanje prostora Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Poljanska 28, Ljubljana in na sedežu Četrtna skupnosti Moste, Ob Ljubljanici 36A, Ljubljana. Javna obravnava bo v torek 10.1.2012 ob 17. uri v veliki dvorani na Proleterski 1, Ljubljana. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo pripombe in predloge.

Občina Ruše – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka občinskega podrobnega prostorskega načrta za stanovanjske o naselje Sončni grič v Logu](#) poteka od 1.12.2011 do 4.1.2012 v stavbi Režijskega obrata Občine Ruše na Mariborski cesti 3 v Rušah. Javna obravnava bo v sredo 4.1.2012 ob 17. uri v dvorani Kulturnega doma Bistrica ob Dravi, v ulici 27. decembra 2. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo pripombe in predloge.

Občina Sevnica – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka podrobnega prostorskega načrta za pozidavo kareja med Planinsko cesto in Kozjansko ulico v Sevnici](#) poteka od 28.11.2011 do 27.12.2011 v prostorih Oddelka za okolje in prostor Občine Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica in v prostorih Krajevne skupnosti Sevnica, naselje heroja Maroka 24, 8290 Sevnica. Javna obravnava bo 20.12.2011 ob 17. uri v Kulturni dvorani Gasilskega doma Sevnica, Kvedrova cesta 25, Sevnica. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo pripombe in predloge.

Občina Slovenska Bistrica – [javna razgrnitev dopolnjenega osnutka Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu stanovanjske zazidave »Rubnik« na Spodnji Polskavi](#) poteka od 9.12.2011 do 9.1.2012 v prostorih Oddelka za okolje in prostor Občine Slovenska Bistrica, Kolodvorska 10 in v prostorih Krajevne skupnosti Spodnja Polskava. Javna obravnava bo 9.1.2012 ob 10. uri v sejni sobi Občine Slovenska Bistrica. V času javne razgrnitve lahko občani podajajo pripombe in predloge.

Razpisi

Urad Vlade RS za komuniciranje - [Javni razpis za sofinanciranje informativno-komunikacijskih in izobraževalnih dejavnosti nevladnih in humanitarnih organizacij v letu 2012](#). **ROK 18.1.2012 do 14. ure.**

Napovednik

Razstava urbanističnega natečaja Partnerstvo Celovška - Od ponedeljka, 19. decembra 2011 do 5. januarja 2012 bodo v Desnem atriju ljubljanske Mestne hiše, Mestni trg 1, Ljubljana, na razstavi prikazani elaborati, ki so ponudili urbanistične rešitve za obravnavano območje med severno obvoznico, Celovško cesto, Cesto ljubljanske brigade in Ulico Jožeta Jame.

Pozdrav iz ljubljanskih parkov - Med 25. novembrom 2011 in 2. februarjem 2012 bodo na Krakovskem nasipu razstavljene podobe ljubljanskih mestnih parkov ujete skozi objektiv Luka Vidica. Ljubljana je zeleno mesto.

Pravno svetovanje

Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC v okviru Mreže za prostor izvaja pravno svetovanja na področju urejanja prostora za člane mreže ter druge nevladne organizacije in lokalne pobude s področja urejanja prostora. Kontakt: (01) 521 18 88 ali pic@pic.si.

Nevladne organizacije s statusom delovanja v javnem interesu imajo na podlagi [Zakona o brezplačni pravni pomoči](#) tudi pravico do brezplačne pravne pomoči (brezplačnega odvetnika) in sicer v sporih v zvezi z opravljanjem dejavnosti v javnem interesu oziroma z namenom, zaradi katerega so ustanovljene. Za brezplačno pravno pomoč se zaprosi pri pristojnem Okrožnem sodišču ali pri tiste vrste sodišču, v katerega pristojnost sodi določena zadeva (na področju urejanja prostora najpogosteje Upravno sodišče). Pri odobritvi brezplačne pravne pomoči se presoja predvsem, da zadeva ni očitno nerazumna oziroma ima prosilec v zadevi verjetne izgleda za uspeh, tako da je razumno začeti postopek. Tega ni potrebno ugotavljati, če gre za ustavno pritožbo in postopek pred mednarodnim sodiščem, če gre za zatrjevanje kršitve človekovih temeljnih pravic in svoboščin, če so izpolnjeni pogoji za vlaganje takega pravnega sredstva. Brezplačna pravna pomoč lahko pokriva tudi stroške postopka, ne pa stroškov nasprotne stranke, ki jih je treba poravnati v primeru izgube tožbe.